

GAZETA POLSKA

Виковину

Видання громадської організації
«Чернівецьке обласне Товариство польської культури
ім. Адама Міцкевича»

Nr 178 (759)

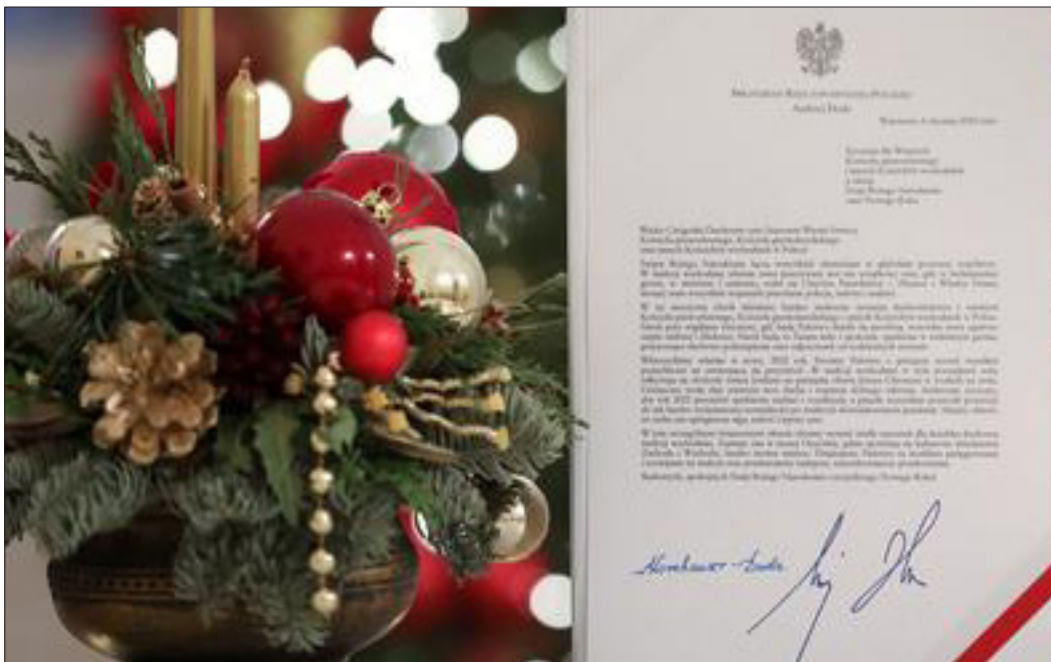
styczeń 2022 r.

Ukazuje się od 30 lipca 1883 roku

Pismo społeczne, gospodarcze i literacko-kulturalne

Побажання віруючим Православної Церкви та інших Східних церков з нагоди Різдва Христового та Нового року

◆ KANCELARIA PREZYDENTA RP

Високоповажне Духовенство та шановні миряни Православної церкви, Греко-католицької церкви та інших Східних Церков у Польщі!

Різдво об'єднує всіх християн у глибокому почутті спільноти. У східній традиції саме зараз переживають цей особливий час, коли у вифлеємській печері, в убогості та смиренні, народжується Христос Пантократор - Спаситель і Володар Світу, несучи всім нам чудове послання миру, радості та надії.

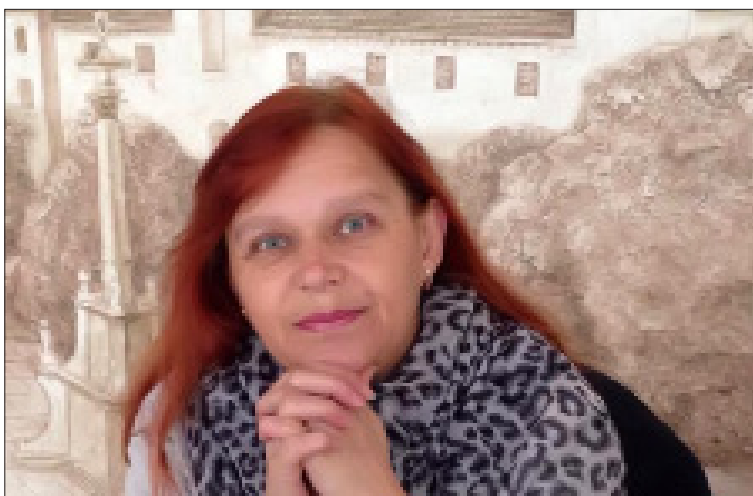
У цей урочистий момент ми приносимо сердечні побажання духовенству та вірним Православної Церкви, Греко-Католицької Церкви та інших Східних Церков у Польщі. Нехай на Святвечорі, коли Ви будете ділитися просфорою, всі серця зігріває тепло любові та близькості. Нехай це будуть Свята добрі і спокійні, проведені в сімейному колі, що приносять духовну розраду та відпочинок від повсякденних викликів.

Тільки що почався новий 2022 рік. Ми просимо Вас прийняти побажання всілякого благополуччя у майбутньому, що розкривається. За східною традицією на початку року відзначається свято Йордану на згадку про хрещення Ісуса Христа у водах цієї річки. Освячена вода дає віруючим силу духу та підкріплює міцне здоров'я. Ми щиро бажаємо, щоб 2022 рік приніс здійснення надій та сподівань, а насамперед дозволив повернутися до настільки вже очікуваної нормальності після важкого досвіду пандемії. Будемо сподіватися, що нас чекає бажане полегшення, радість і кращий час.

У цей особливий святковий період ми хочемо висловити велику повагу до досягнень східної духовної традиції. Вона займає в нашій Батьківщині, де зустрічаються культурна спадщина Заходу і Сходу, дуже важливе місце. Дякуємо Вам за дбайливе плекання і розвиток цієї традиції і передаємо найкращі, найщиріші вітання.

Радісного, спокійного Різдва Христового та щасливого Нового року!

Агата Корнгаузер-ДУДА,
Анджей ДУДА.

Sejmik FOPnU wybrał nowego prezesa

Na sejmiku zorganizowanym w Kijowie został wybrany prezes Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie. Większością głosów została wybrana Elżbieta Korowiecka.

Elżbieta Korowiecka z domu Świśtuń urodziła się 6 sierpnia 1962 r. we Lwowie. Polka z wielopokoleniowej rodziny polskiej ze strony matki i ojca. Dziadek Franciszek Lempart był obrońcą Lwowa, odznaczony orderem Virtuti Militari.

Absolwentka polskiej ówczesnie ośmioletniej szkoły nr 10 oraz średniej szkoły nr 24 we Lwowie. Jako uczennica była aktywna w działalności pozalekcyjnej – aktorka szkolnego teatryku „Baj”, uczestniczka uroczystości szkolnych.

W latach 70. ub. stulecia jej rodzice walczyli o zachowanie funkcjonowania obydwu szkół przed próbami ich zamknięcia.

Po maturze podjęła studia w Instytucie Poligraficznym we Lwowie, uzyskując dyplom inżyniera. Pracowała jako ekonomista do 2000 r.

Ponieważ miała stały kontakt z polskimi działaczami społecznymi, w 2000 r. podjęła decyzję pracy w biurze FOPnU we Lwowie jako sekretarz biura FOPnU we Lwowie. Współpraca z prezes Emilią Chmielową pozwoliła pani Elżbiecie zdobyć odpowiednie doświadczenie. W ostatnim okresie życia pani Emilii Chmielowej praktycznie to pani Elżbieta służyła wszelką pomocą, podpowiedzią każdemu, kto się zwracał z radą i potrzebą. Jest znana i szanowana we wszystkich organizacjach członkowskich Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie.

Bystra, inteligentna od razu została zaakceptowana w tym środowisku. Skromna, starająca się nie rzucić w oczy, od początku wykonywała często nadzwyczaj trudne zadania z powodzeniem, nie dbając o pochwałę i uznanie. Z radością udziela się również w pracy czasopisma FOPnU „Nasze Drogi”. Posiada odznakę honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

TERESA DUTKIEWICZ PRZEWODNICZĄCA OBRAD NADZWYKZAJNEGO SEJMIKU WICEPREZES FOPNU.

Польському народному дому у Чернівцях 120 років

Буковина здавна була одним із найбільш багатонаціональних регіонів Центрально-Східної Європи. У період середньовіччя та нового часу тут проживали і представники польського етносу, котрі посідали в краї досить поважні позиції ще від часів польського короля Казимира Великого (XIVст.).

Після приєднання території цієї області до складу Австрійської імперії у 1775-му і адміністративного входження краю до т.зв. Королівства Галичини і Лодомерії (офіційно – від 1 лютого 1787 р.), польські чиновники, урядовці, ремісники, селяни почали масово переселятися на ці терени як з території Галичини, так і з інших польських земель у пошуках кращої долі.

Після отримання Буковиною статусу автономного краю Австрійської імперії 1854-го, підтвердженого крайовою конституцією 1861-го, перед поляками відкрилися можливості розвитку свого національного руху в новоствореному Буковинському герцогстві. Вони зорганізувалися і створили у 1869-му Польське товариство братньої допомоги і Читальню польську, які були відомі під однією назвою – «Читальня польська» в Чернівцях. Серед засновників цієї громадської інституції були правник, літератор Александр Моргенбессер, землевласник Кароль Брунарський, ксьондз Ігнацій Корницький, ремісник Гжегож Смутьський та ін.. Товариство плідно впроваджувало в життя благодійні і культурно-освітні іні-

ціативи в місті і в краї протягом 1869–1940 років.

Провідні напрямки діяльності та культурні ініціативи як Читальні польської, так і всієї крайової Полонії зароджувалися й осмислювалися в дійсному центрі всіх буковинських і чернівецьких поляків – Польському домі у Чернівцях. Потреба в окремій будівлі для розміщення штаб-квартири Польського товариства братньої допомоги і Читальні польської виникла відразу після їх створення. Спочатку вони перебували в орендованих у готелі «Під Золотим Ягням» апартаментах (будівля до нашого часу не збереглася). Проте, члени інституції не могли миритися з таким становищем товариства, добре розуміючи, що йому як підгрунтя незалежної і активної діяльності потрібен власний будинок. Тому, за ініціативи щойно створеної «Gazety Polskiej» (редактор – Клеменс Колоковський), у 1883 році розпочато фінансову акцію в межах польських громад всього Буковинського герцогства по збору грошових коштів для купівлі придатного приміщення під майбутній Польський дім. На втілення цього плану спрямовали більшість наявних у Читальні грошових ресурсів. Однак їх не вистачало. Тоді для збору потрібної суми організували цілу низку різноманітних концертів, театральних імпрез, а за спеціальним дозволом крайового уряду – благодійну лотерею.

Завдяки цим заходам у січні 1886-го Читальня польська подужала придбати для власних по-

треб будинок з невеликим садом і двором по вулиці Крайового Уряду (нині вулиця А.Шептицького). Восени того ж року відбулося урочисте освячення офіційного штандарту товариства та першої за його понад 17-літню історію резиденції. З цим інституцією щиро привітали представники різноманітних німецьких, українських, румунських товариств міста, а також редактор львівської «Національної газети» Юліуш Старкель.

Однак, місця для діяльності Товариства все одно було не надто багато, а лави членів чернівецької Полонії з кожним роком розросталися. Під патронатом Читальні в її середовищі поставали нові товариські об'єднання, ініціативи яких активісти польського культурно-освітнього руху прагнули консолідувати, об'єднавши їхні штаб-квартири під одним дахом – Польського дому в Чернівцях. Особливо нагально це питання постало на порядку денному польської спільноти крайової столиці після почергового заснування «Буковинського кола польського» (1890), «Сокола» (1892) (для ефектної діяльності котрого потрібен був гімнастичний майданчик і зал), ремісничого товариства «Гвезда» (1897), Польського ощадно-залікового товариства (1898) (званого ще «Банком польським»), Кола пань товариства народної школи (TSL) (1898), Змішаного кола TSL (1902), які разом вже не могли зміститися в старому приміщенні Читальні польської.

(Закінчення на 3-й стор.).

Szczyt Trójkąta Lubelskiego na Ukrainie

W miejscowości Huta w obwodzie iwanofrankińskim na Ukrainie zakończył się szczyt Trójkąta Lubelskiego z udziałem prezydentów Polski, Ukrainy i Litwy – Andrzeja Dudy, Wołodymyra Zełenskigo i Gitanasa Nauseda. Rozmawiano o kryzysie migracyjnym na granicy polsko-białoruskiej i litewsko-białoruskiej, intensyfikacji obecności militarnej Rosji w pobliżu granicy z Ukrainą oraz o gazociągu Nord Stream 2. Wizyta prezydentów Polski i Litwy to także wyraz wsparcia dla Ukrainy w obliczu rosyjskich nacisków i prowokacji.

EUGENIUSZ SAŁO – Bezpieczeństwo Ukrainy jest kwestią fundamentalną. Nie tylko nie wolno pozwolić na to, aby jakiegokolwiek skutecznego ataku mógł zostać przeprowadzony na Ukrainę. Przede wszystkim trzeba czynić wszystko, aby takiemu atakowi zapobiec – powiedział prezydent RP Andrzej Duda podczas szczytu Trójkąta Lubelskiego na Ukrainie. „Jestem absolutnym przeciwnikiem jakiegokolwiek polityki ustępstw wobec Rosji. W moim przekonaniu to Rosja powinna wycofać się z działań, które podejmowała na przestrzeni ostatnich lat PREZYDENT RP ANDRZEJ DUDA – Naszym wspólnym celem jest odparcie agresywnej polityki Rosji. Polska, Litwa i Ukraina są na przedzie tego oporu. Rozumiem jak nikt inny potrzebę łączenia naszego wspólnego wysiłku, jak ważna teraz jest jedność. Ukraina stara się jednoczyć swoich przyjaciół wokół idei pokoju i

stabilności w regionie Europy środkowo-wschodniej – podkreślił prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełeński. KARINA WYSOCZAŃSKA Podczas spotkania w karpackiej rezydencji „Syniohora” prezydenci trzech państw podpisali deklarację o wsparciu Ukrainy i przeciwdziałaniu rosyjskiej agresji na rzecz bezpieczeństwa w regionie. Prezydent Andrzej Duda powiedział, że nie można ulegać ultimatum stawianemu przez Federację

Rosyjską. – Właściwą odpowiedzią jest pokazanie, że mamy siłę i absolutnie nie ulegamy przed szantażem, a skutek jest wręcz przeciwny. I tak dzisiaj powinien zachować się Sojusz Północno-Atlantycki po to, by działać konsekwentnie i rozsądnie odpierając rosyjską politykę imperialną – podsumował prezydent RP. Z informacji wywiadowczych NATO wynika, że Rosja zgromadziła w pobliżu ukraińskiej granicy ponad sto tysięcy żołnierzy.

Może to wskazywać na przygotowania do inwazji albo próbę wywarcia nacisku na Zachód. Trójkąt Lubelski został powołany w ubiegłym roku przez władze Polski, Litwy i Ukrainy. Jego celem jest zacieśnianie współpracy politycznej, ekonomicznej i społecznej oraz wspieranie Ukrainy w jej dążeniach związanych z członkostwem w NATO i Unii Europejskiej. W ramach wizyty na Ukrainie Andrzej Duda odwiedził również Centrum Kultury Polskiej i Dialogu

Europejskiego w Iwano-Frankiwsku, dawnym Szczyt Trójkąta Lubelskiego na Ukrainie Stanisławowie. Spotkanie było też okazją do rozmowy z zespołem i współpracownikami CKPiDE. Prezydent Polski poznał szczegółowo działalność placówki i realizowane inicjatywy. – Bardzo się cieszymy z jego obecności tutaj. Z tego, że prezydent Polski chciał w ramach swojej wizyty na Ukrainę nas odwiedzić. Dla nas jest to sygnałem, że to, co robimy jest potrzebne, dostrzegane i też doceniane. Prezydent mówił, jak dla niego jest ważne abyśmy my, Polacy, mieszkający daleko od Ojczyzny trwali w swej kulturze narodowej i przekazywali ją następnym pokoleniom – podkreśliła Maria Osidacz, dyrektor Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego w Iwano-Frankiwsku. – Przybliżono prezydentowi działalność edukacyjną polegającą na nauczaniu języka polskiego dzieci, dorosłych i młodzieży. Również wolontariusze przybliżyli swoje inicjatywy, swoją aktywność, a także naszą działalność medialną – dodała Danuta Stefanko z CKPiDE. Prezydent Andrzej Duda złożył także wieniec przed pomnikiem upamiętniającym pomordowanych Polaków w Czarnym Lesie. Krzyż upamiętnia ponad 300 przedstawicieli polskiej inteligencji Stanisławowa rozstrzelanych przez Niemców w sierpniu 1941 roku.

Польща першою визнала незалежність України

З нагоди 30-ї річниці встановлення дипломатичних відносин між двома країнами, на фасаді Президентського палацу у Варшаві та Маріїнського палацу в Києві засвітилася ілюмінація.

Polska jako pierwsza uznała niepodległość Ukrainy. W 30. rocznicę nawiązania stosunków dyplomatycznych przez oba państwa, na fasadach Pałacu Prezydenckiego w Warszawie i Pałacu Maryjskiego w Kijowie wyświetlono okolicznościowe iluminacje.

Polska rozpoczyna przewodnictwo w OBWE

Od 1 stycznia 2022 r. Polska obejmuje roczne przewodnictwo Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy z Europie. Nasz kraj przejmuje tym samym większą rolę w kształtowaniu bezpieczeństwa i stabilizacji na kontynencie europejskim w duchu Aktu Końcowego z Helsinek, którego 50. rocznicę będziemy odchodzić w 2025 r.

– Polska przejmuje Przewodnictwo OBWE w czasie, kiedy uczestniczące państwa stawiają czoła wielorakim wyzwaniom dla pokoju i bezpieczeństwa. Prawdziwy dialog między nimi musi opierać się na zasadach prawa międzynarodowego i silnym zaangażowaniu w istniejące instrumenty i narzędzia OBWE. Naszą ambicją jest, aby OBWE działała jak najefektywniej – powiedział Minister Spraw Zagranicznych RP Zbigniew RAU.

Głównym celem polskiego Przewodnictwa będą działania służące uregulowaniu regionalnych i zamrożonych konfliktów poprzez wsparcie struktur OBWE. Intencją Polski jest

pełnienie roli uczciwego pośrednika i mediatora pomiędzy wszystkimi zainteresowanymi stronami. Organizacja działa na zasadzie konsensu uczestniczących państw. Nasze wysiłki skoncentrują się na pełnym wykorzystaniu potencjału OBWE.

Polska będzie realizować zadania w duchu kompleksowego podejścia Organizacji do zagadnienia bezpieczeństwa, zakładającego współzależność kwestii polityczno-wojskowych, jak również gospodarczych i dotyczących praw człowieka.

W trakcie przewodnictwa zogniskujemy wysiłki na pomocy udzielanej ludności cywilnej w strefach konfliktu. W wymiarze ekonomicznym skupimy się na odbudowie i modernizacji naszych gospodarek, zabiegając o wzmocnienie ich odporności i lepsze dostosowanie do nowych wyzwań. Ożywienie po pandemii wymaga skoordynowanych i ukierunkowanych działań w celu powrotu do zrównoważonego rozwoju.

Minister Zbigniew Rau oficjalnie zainauguruje przewodnictwo i określi jego priorytety na posiedzeniu Stałej Rady OBWE w Wiedniu 13 stycznia 2022 r. Polska będzie współpracować w ramach tzw. trojki OBWE z poprzednim i kolejnymi przewodnictwami – odpowiednio Szwecją i Macedonią Północną. Rada Ministerialna OBWE odbędzie się w Łodzi w grudniu 2022 roku.

Łukasz JASINA,
Rzecznik Prasowy MSZ.

Zbigniew Rau: ryzyko wojny w Europie jest największe od 30 lat

13 stycznia odbyło się spotkanie krajów członkowskich OBWE, będące równocześnie inauguracją polskiej prezydencji w tej organizacji. Znaczna część rozmów była poświęcona rosyjskim działaniom w Europie Wschodniej, w tym naciskom na Ukrainę. – Wydaje się, że ryzyko wojny na obszarze OBWE jest obecnie większe niż kiedykolwiek w ciągu ostatnich 30 lat – powiedział minister spraw zagranicznych RP Zbigniew Rau podczas swojego wystąpienia w czasie sesji otwierającej obrady OBWE, ostrzegając tym samym przed groźbą eskalacji sytuacji i wybuchu poważnego konfliktu zbrojnego w Europie Wschodniej. Jako główne zagrożenia dla pokoju w

Europie szef polskiego MSZ wskazał konflikty, radykalizację, terroryzm, erozję systemów kontroli nad rozbrojeniem, skutki pandemii Covid-19 i naruszenia praw człowieka. Jako obszary konfliktogenne, poza Ukrainą, Zbigniew Rau wskazał także Gruzję, Górski Karabach i Naddniestrze. Zwrócił uwagę także na aktualną sytuację w Kazachstanie. Spotkanie w ramach OBWE jest kolejnym etapem rozmów pomiędzy Rosją a krajami UE/NATO i pozostałymi państwami europejskimi, którego celem jest deeskalacja napięcia wobec trwającej koncentracji rosyjskich wojsk w pobliżu granicy z Ukrainą.

Źródło: polukr.net.

Ukraiński sztab alarmuje: Rosja narusza porozumienia mińskie i wzmacnia pozycje w Donbasie

– Wspierani przez Rosję separatyści rozmieścili w Donbasie 275 jednostek sprzętu wojskowego – przekazał sztab Operacji Połączonych Sił Zbrojnych Ukrainy. Separatyści utrudniają też działania Specjalnej Misji Monitorującej OBWE. – Minionej doby dodatkowo wykryto i zarejestrowano rozlokowanie na tymczasowo okupowanym terytorium 275 jednostek sprzętu wojskowego zbrojnych formacji Federacji Rosyjskiej, które rozmieszczono, naruszając porozumienia mińskie – napisał sztab. Zarejestrowano rozlokowanie m.in. czołgów, dział samobieżnych, opancerzonych pojazdów bojowych, haubic. Poinformowano także, że na terenach kontrolowanych przez separatystów utrudniano działanie Specjalnej Misji Monitorującej (SMM) OBWE, m.in. zakłócano sygnał drona i prowadzono ostrzał w stronę urzędów. Ukraina zapewnia, że kontroluje sytuację – Zarejestrowane naruszenia ze strony Zbrojnych Sił Federacji Rosyjskiej świadczą o systematycznym tworzeniu przez nie warunków do dalszej eskalacji napięcia na linii rozgraniczenia. Oraz o próbach

ukrycia swojej przestępczej działalności przed międzynarodowymi obserwatorami – uważa ukraiński sztab. Zapewniono, że ukraińskie siły kontrolują sytuację i „kontynuują wykonywanie zadań w ramach odparcia i powstrzymania zbrojnej agresji”. Sztab podkreślił, że strona ukraińska przestrzega porozumień mińskich i otwiera ogień tylko w przypadku, gdy działania przeciwnika stwarzają zagrożenie dla życia i zdrowia ukraińskich wojskowych i cywilów. Konflikt zbrojny w Donbasie wybuchł po zwycięstwie prozachodniej rewolucji w Kijowie, która doprowadziła do obalenia na początku 2014 roku ówczesnego prorosyjskiego prezydenta Ukrainy Wiktora Janukowycza. Wiosną tamtego roku wspierani przez Rosję rebelianci proklamowali w Donbasie dwie samozwańcze republiki ludowe. Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka szacuje, że w związku z konfliktem w Donbasie zginęło 13,2-13,4 tys. osób. Według Kijowa w wyniku konfliktu zginęło ok. 14 tys. ludzi.

Źródło: polskieradio.pl.

(Початок на 1-й стор.).

У цих умовах керівництво Товариства братньої допомоги вирішило звернутися за порадою до широких кіл польської громадськості герцогства з питання доцільності оформлення банківської позики під заставу майна Читальні для купівлі цього приміщення. Проте, думки членів спільноти були надто різними, а часом і взагалі нерішучими перед загрозою втратити підґрунтя розвитку польського національного руху на Буковині у вигляді найстаршої централізованої організації Полонії. Напевно, дилема так і не була би розв'язана, якби в ситуацію не втрутилися тодішній голова Читальні польської в Чернівцях Альфред Стшельбіцький, його заступники Владислав Солтинський та Тадеуш Мішке і почесний керівник Апеляційного суду у Львові д-р Якуб Симонович. Перший з них прийняв на себе всю відповідальність за рішення виграти аукціон щодо приміщення по вул. Панській, а п. Симонович заповів майно по своїй смерті Читальні польській в Чернівцях. Завдяки рішучій позиції цих активістів, Читальні вдалося остаточно викупити 1 лютого 1902 р. згадане велике приміщення по вулиці Панській, 40 у п. Марії Якубович.

Однак, відразу перевести до нього товариські інституції Полонії не вдалося через значну запущеність будинку, який потребував капітального ремонту і добудови. З означеною вище метою 12 березня 1904 року Загальні збори товариства на чолі з його головою Едмундом Хаусвальдом ухвалили оголосити тендер щодо цього проекту. Через певний час Провід організації розглянув два запропоновані плани перебудови – інженерів Коссовського і Фрідля відповідно. Проте, жоден із них не задовольнив висунутих вимог: проект п. Фрідля визнаний непрактичним в технічному розумінні, натомість грандіозний задум п. Коссовського (який повинен був лише при ремонті старих приміщень коштувати 65 419 золотих корон) зустрів опір голови товариства та його однодумців.

Зважаючи на ці обставини, 17 травня 1904-го Провід Читальні обрав спеціальну «будівельну комісію» у складі Францішка Харвата, Емануеля Дворського та інженера Конрада Гурецького. Функції останньої полягали в розробці нового проекту будівельних робіт, залученні до їх ведення компетентних осіб, а також дотриманні визначеного кошторису. Незабаром цій комісії вдалося переконати п. Фрідля розробити ще один компромісний будівельний проект, і це було зроблено у червні 1904-го за допомогою запрошених окремо інженера Фінкельштейна та радника будівництва Фрьошля. 26 червня остаточний варіант проекту будівельних робіт був затверджений Проводом товариства одногласно. На підставі такого рішення розпочато попередні переговори з Буковинським кредитним банком і Галицьким іпотечним банком стосовно надання Читальні польській в Чернівцях довготривалої позики під заставу майна.

Надалі справа перейшла у технічно-будівельну та фінансову площину. Генеральним підрядником робіт був обраний п. Алоїзій Ліопольд, який за суму в 44 905 золотих корон взявся добудувати велику залу, господарські приміщення і відновити пошкоджену частину будинку (але без проведення електрики, водопостачання, каналізації та відновлення фронтального фасаду дому – кошти на ці роботи були частково віднайдені самим Товариством, а частково пожертвовані бароном Льонером).

23 серпня 1904 р. Провід інституції затвердив рішення оформити позик, потрібну для остаточного завершення будівельних робіт в майбутньому Польському домі навіть після попереднього продажу з відстрочкою виконання угоди будинку по вул. Крайового Уряду, який належав Читальні польській від 1886 року. Позик надав Галицький іпотечний банк у 4%-х іпотечних цінних паперах із оплатою 4,75% в квоті 52 000 корон,

Польському народному дому у Чернівцях 120 років

які Товариство повинно було сплачувати протягом 39,5 років по 1 456 корон щороку 1 травня і 1 листопада (з % і амортизацією). Ці практичні кроки підтверджено позачерговими Загальними зборами організації від 3, 7 і 10 вересня 1904 р. Також на них було ухвалено впровадити в життя

1905 року. Для завершення фінансової сторони проекту та підготовки генерального звіту щодо проведеного обсягу робіт було обрано комісію в складі Зигмунта Дворського, Владислава Коритинського та Ромуальда Штайнґрабера, яка завершила свою працю в середині січня 1906 р..

план оздобу фасаду Польського Дому, виконаний старшим радником будівництва міністерства внутрішніх справ Імперії Францішом Шковроном в стилі краківського ренесансу, як і проект фасадних різьблень, запропонований різьблярем зі Львова п. Гарасимовичем.

19 жовтня 1904 р. Провід погодився на перенесення пам'ятної дошки А. Міцкевичу зі спроданого будинку по вул. Крайового Уряду до нового Польського Дому по вул. Панській, 40 (за 120 корон роботи виконав п. Альфонс Кукурудза) з попереднім переобліком рухомого майна Читальні польської. Тоді ж створено комісію у складі пп. Ангермана, Невядомського та Хаусвальда для розробки програми вмеблювання приміщень майбутнього Польського дому. Внаслідок означених вище активних дій вже 10 листопада 1904-го Провід товариства провів своє перше засідання в будинку по вул. Панській, 40.

1904-1905 роки стали часом «великого будівництва»: майже паралельно проводилися внутрішні будівельні роботи (керував п. Алоїзій Ліопольд), оздоблення в запанському стилі великої зали Польського Дому (проект опрацювали Ф. Шковрон та К. Гурецький), фасадів роботи, проведення світла (фірмою Кремера і Брауна), водогону і каналізації, викладання плиткою тротуару та вуличної частини довкола Польського Дому (кошти надав д-р Антон Норст) тощо.

Таким чином, загалом керівництво проектом здійснював архітектор Францішек Шковрон разом із новим головою Товариства д-ром Тадеушем Мішке. Оздобленням великої зали, призначеної для театральних імпрез, балів, великих зібрань та урочистостей, займався інженер Конрад Гурецький. Різьбу по дереву виконали представники закопанської школи цього ремесла пп. Гарасимович і Скварницький. Картину по центральній стіні зали, яка зображала міфологічний сюжет, виконав на особисте прохання тодішнього редактора «Газети польської» у Чернівцях Броніслава Кричинського відомий художник Станіслав Качор-Батовський.

Будівельні та оздоблювальні роботи в приміщеннях майбутнього Польського дому у Чернівцях були в основному завершені до 13 вересня

Отже, після значної перебудови і добудови споруди 2 грудня 1905 року відбулося урочисте відкриття нового Польського дому у Чернівцях (3 грудня відбулося освячення будівлі), і відтоді на довгі роки він став осередком національно-культурного руху поляків Буковини. Влаштоване громадське святкування проходило два дні і зібрало близько тисячі осіб активістів польської національно-культурного руху з Буковини і Галичини. За нагоди такої непересічної події публікацію з описом зовнішнього вигляду та історії постання центральної штаб-квартири буковинських поляків помістив на своїй шпальтах варшавський «Ілюстрований тижневик». До речі, барельєф Адама Міцкевича і сьогодні розташовується на стіні в холі музичної школи № 2, яка розташована в історичному приміщенні Польського народного дому.

Серед провідних активістів діяльності організацій Польського дому у Чернівцях на початку ХХ ст. та в подальшому можемо назвати Тадеуша Мішке, Клеменса Колаковського, Станіслава Влада, Яна Капрі, Владислава Межвінського, Альфреда Гальбана, Владислава Коритинського та багатьох інших.

Після остаточного переходу в 1944-му Північної Буковини до складу УРСР, а відповідно і СРСР, було зaborонено діяльність всіх національних товариств і організацій краю – про вільне провадження культурно-освітньої діяльності в національному дусі етнічних спільнотам новоствореної Чернівецької області довелось забути майже на півсторіччя.

Діяльність Польського дому у Чернівцях було відроджено завдяки ініціативі обласного Товариства польської культури ім. А. Міцкевича, установче зібрання якого відбулося 24 грудня 1989 р.. Статут Товариства зареєстровано обласною владою 21 лютого 1990 р., а реєстраційне свідоцтво перша пострадянська полонійна інституція краю отримала 21 грудня 1992 р. на підставі рішення представника президента України в Чернівецькій області.

Найнагальнішою проблемою, що постала перед Товариством в перші роки його існування, була справа облаштування своєї резиденції як центру координації різноманітних ініціатив польської спільноти краю.

На порядку денному з'явилося питання повернення громаді будівлі історичного Польського дому в Чернівцях по вул. О.Кобилянської, 36 (колишня австрійська Панська, згодом – румунська Янку Флондор, 40), в якій на той час знаходився досить занедбаний кінотеатр ім. З. Космодем'янської. Така ідея виглядала досить логічною в світлі перших законодавчих актів незалежної України, котрі проголошували право національних меншин нашої держави на повернення їм колективної культурної спадщини. Зважаючи на це, саме на початку 90-х відроджені національні товариства історичної столиці Буковини звернулися до міської ради з проханням про повернення їм народних домів, які у свій час були збудовані на кошти національних громад краю. Обласне Товариство польської культури ім. А. Міцкевича теж клопотало про повернення йому як культурному правонаступникові попереднього законного власника – Польського товариства братньої допомоги і Читальні польської (1869–1940) – в повному обсязі площ історичного Польського дому у Чернівцях. Проте міська рада Чернівців не погоджувалася задовольнити це клопотання в зв'язку з недостатньою правовою врегульованістю цього питання – Товариству пропонувалось задовольнитися платною орендою частини архітектурного комплексу (110 м²) терміном на 2 роки (до 17.03.1992 р.). Однак, такий варіант не був прийнятним для польської громади міста. Компроміс між сторонами був досягнутий за посередництва Генерального консула Польської Республіки у Львові та фундації «Спільнота Польська» (Варшава). В результаті цього, означені вище площі передавалися Товариству польської культури в безоплатну оренду на термін 2 роки (до 17.03.1992 р.) з правом її продовження.

Таким чином, Обласне Товариство Польської Культури ім. А. Міцкевича отримало в листопаді 1992 р. ключі від 4-х приміщень загальною площею 110 м² (колишній кас кінотеатру) в споруді історичного Польського дому по вул. О. Кобилянської, 36. Однак, вони перебували в досить занедбаному стані і потребували капітального ремонту. Перші ремонтні роботи у відродженому Польському домі були проведені за фінансової допомоги Буковинської фундації «Братня Допомога» – відділ у Новій Солі, фундації «Спільнота Польська» (Варшава) і особисто сенатора Сейму РП Збігнева Півонського, при безпосередній участі членів Товариства – пп. Юзефа Кметь, Станіслава Томаша, Віктора Рибка, Кароля Гримського, Яна Дроздовича, Адольфа Волянського. Ім активно допомагали польські пані – Юзефа Рибка, Аделя Гримська, Лідія Луптович, Гізела Кметь та ін. У прибиранні та вивезенні багатьох тон сміття Товариству допомогли студенти історичного факультету (куратор доцент Владислав Струтинський) Чернівецького тоді ще державного університету, які вивчали польську мову, а також учні училища під керівництвом Людвіка Маркуляка. Лише після цього члени Обласного Товариства польської культури ім. А. Міцкевича в Чернівцях отримали змогу активно проваджувати національно спрямовані культурні, освітні,

громадські ініціативи.

Проте, постала нова проблема: приміщення Польського дому у Чернівцях, де зосереджувалися практично всі ініціативи польської громади Буковини, потребували капітального ремонту, перебудови і добудови. Саме за ініціативи нового правління та його голови були розпочаті широкомасштабні реконструкційно-ремонтні роботи в 4-х кімнатах, наданих міською радою Товариству. Всебічна матеріальна і моральна допомога та підтримка з боку фундації «Спільнота Польська» (Варшава, Краків) дала можливість провести капітальний ремонт приміщень. Місто отримало ще один добре обладнаний культурологічний центр. Безпосередньо ремонтними роботами займалися члени Товариства пп. Міхал Ключик, Збігнев Кметь, Сергіуш Янес, Ян Шейка, Владислав Кметь, Володимир Дрозд та ін. Безпосереднє керівництво діяльністю цієї групи здійснювали Голова товариства Владислав Струтинський та нинішній завідувач Польського Дому п. Ілля Кметь. Реконструкція була закінчена на 100-ліття Польського Дому в Чернівцях.

Починаючи з 1997 р. при Польському Домі у Чернівцях почали діяти молодіжна група «Оґніско» та Лікарське коло, яке очолювала п. Сільвія Пиндик (померла у липні 2002 р.). Активізувалася співпраця з іншими національними товариствами міста – у Польському Домі відбувалися традиційні зустрічі з представниками українських, румунських, німецьких, єврейських суспільно-культурологічних інституцій.

Нова реконструкція частини Польського Дому, в якому Товариство розташовується і донині, сприяла розширенню культурних і освітніх можливостей новітньої Буковинської Полонії. Розпочав свою діяльність самобутній фольклорний колектив «Ехо Пруту» (засновник і художній керівник св.п., п. Станіслав Томаш). Їхнє виконання польських, українських, румунських, німецьких та єврейських пісень із захопленням слухали в Сучаві, Кракові, Боньхаді (Угорщина), на міжнародному фестивалі у Мронгово (Польща), у Кишиневі та на «Буковинських зустрічах». Також, силами Товариства і Польського Дому було відзначено 200-ліття від дня народження Адама Міцкевича.

Протягом 1997-2002 років обласне Товариство польської культури не тільки розширило коло традиційних для нього видів часу постання освітніх і культурних ініціатив, але й значно поглибило співпрацю з урядовими та громадськими гуманітарними фундаціями Польської Республіки, інших держав, де провадять своє буття польські спільноти за межами Польщі. Зокрема, в 1998-2001 роках Польський дім у Чернівцях відвідували президент міста-побратима Чернівців – польського Коніна, всі генеральні консули РП у Львові та Вінниці. 1999-го вперше після Другої світової війни Чернівці і Польський Дім відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол РП в Україні п. Єжи Барр. Святкування 100-річного ювілею Польського Дому 2 лютого 1902-го відвідали делегації з Польщі, Румунії, зі Львова, Києва тощо. Поздоровлення з святковою річницею надіслав Маршалек Сенату Республіки Польща. Товариство отримало особисте поздоровлення від Папи Римського Яна Павла II.

Сучасна діяльність Товариства, його штаб-квартири – Польського Дому у Чернівцях сприяє подальшому розширенню полонійних ініціатив як в місті, так і по Буковині в цілому, спрямовує польський загальний краєвий шлях міжетнічного і міжконфесійного миру на теренах багатонаціонального толерантного регіону не тільки України, але й Європи. У бібліотеці Польського дому є повна підшивка відродженої 2007-го «Gazety Polskiej Bukowiny».

Таким чином, можемо об'єктивно стверджувати, що історія Польського дому у Чернівцях як архітектурної

Błyskotliwe wiązki światła, magia masek, melodia walca

Polacy ubierali na bal stroje szlacheckie lub używali w ubraniach elementów z motywami narodowymi

Co skłania nas czasem do romantyzowania przeszłości Bukowiny w XIX wieku? Może ludzi współczesnych fascynuje pewien arystokratyczny urok, przynależność Bukowiny do jednej z najstarszych europejskich monarchii? Wizje związane z tym czasem odbierane są jako niemal bajeczne. Przede wszystkim w wyobraźni pojawiają się postacie wytwornych pań w aksamitnych i jedwabnych sukniach i kapeluszach oraz zacnych panów spacerujących po mieście w cylindrach i z laską. Ale najciekawsze wydarzenia tamtego czasu miały miejsce w sali Filharmonii, kasynach, domach ludowych, teatrach. Szególnie imponującym widowiskiem były bale karnawałowe organizowane w przeddzień Wielkiego Postu.

Uważa się, że ta praktyka kulturalna dotarła na Bukowinę wraz z austriackimi biurokratami i wojskowymi. Podczas karnawału w Czerniowcach gromadziła się elita regionu - bojarzy, wielcy

zostało uregulowane rozporządzeniem z dnia 20 kwietnia 1854 r., zgodnie z którym nie wolno było:

1. Nosić maski, które odtwarzałyby prawdziwe „żywe” osobowości; zakazano noszenia mundurów austro-węgierskich lub podobnych dziwacznych ubrań, ubrań duchownych i orderowców; kostiumy, które mogłyby naruszać obyczaje i przyzwoitość.

2. Procesja maskarady w miejscach publicznych i ulicach nie powinna stanowić przeszkody dla innych mieszkańców.

3. Zachowanie osób noszących maski nie powinno naruszać obyczajów, być obraźliwe ani okazywać gniewu.

4. Jeżeli procesja maskarady nie jest ograniczona w czasie, nie może zakłócać nocnego odpoczynku.

Naruszenie tych przepisów było karane grzywną od 2 do 200 kron, z aresztem od 6 godzin do 14 dni.

właściciele ziemscy, kupcy. W tym czasie zawierano umowy kupna-sprzedaży, robiono wakacyjne zakupy i spędzano czas na rozrywkach. Urządzenie balów przewidywało dotrzymanie pewnych zasad. 29 stycznia 1788 r. administracja rejonu bukowińskiego przekazała czerniowieckiemu magistratowi „przepisy balowe”. Przede wszystkim trzeba było zawiadomić o istnieniu tych przepisów handlarzy. Historyk Raimund Friedrich Kaindl w swojej książce „Historia Czerniowców” doszedł do wniosku, że organizacją balów w Czerniowcach pod koniec XVIII wieku zajmowali się czotłowi niemieccy i ormiańscy kupcy. Wskazują na to „Zasady przeprowadzenia balu dla osiągnięcia większego porządku i bezpieczeństwa na balach szlacheckich i burżuazyjnych w Czerniowcach”, z dnia 3 lutego 1803 r. i podpisane przez starostę Józefa Fogla. A mianowicie przepisy te określały, o której godzinie wieczorem tańczą po polsku, kiedy po niemiecku, kiedy była pora na menueta, krakowiaka, mazurka lub kadryla. Z tego przepisu możemy wnioskować, że bale były organizowane przede wszystkim dla Polaków i Niemców mieszkających w Czerniowcach.

Chociaż imprezy balowe tworzyły przestrzeń do niezobowiązującej zabawy, to podlegały spójnemu spisowi akcji i zasad. Szczególnie zasady tańca na balu regulował dekret kancelarii nadwornej z dnia 12 maja 1827 r. Do przygotowania balów i wieczorków tanecznych powoływano komisje przygotowawcze. Członkowie komisji decydowali o miejscu balu, wystroju i aranżacji, oświetleniu sali balowej, muzyce, wypełnieniu bufetu oraz liście gości, sprzedaży biletów, jeśli wstęp był płatny.

Wśród kosztów poniesionych za organizację balu były pieniądze na zaproszenia, bilety, układy taneczne, ogłoszenia, wynajem sali, oświetlenie i muzykę. Dlatego na charytatywnym balu maskowym, zorganizowanym 27 lutego 1854 r. przez Franca Urbańskiego w holu hotelu „Mołdawia”, z zebranych datków na cele charytatywne w wysokości 65 fl. 20 k. tylko 10 fl. zostało przekazane do „Funduszu dla Osób Niepełnosprawnych” oraz na rzecz ubogich w Czerniowcach, pozostała kwota natomiast, zwróciła materialne koszty poniesione za organizację balu.

Bale kostiumowe były dla elity okazją do przyłączenia się do teatralnego widowiska karnawałowego. Zgodnie z dokumentami Archiwum Państwowego obwodu Czerniowieckiego, używanie strojów maskaradowych na Bukowinie

Zgodnie z ówczesnymi normami społecznymi dziewczęta z „porządnego domu” miały prawo uczestniczyć w balu po osiągnięciu wieku 15-16 lat. Pierwszy bal dla dziewczynek był ich pierwszym „wyjściem w świat”. Kiedyś przyszła artystka Augusta Kochanowska, mieszkając z rodziną w Kimpulung (południowa Bukowina), uczęszczała na bale w wieku 15 lat. Bale karnawałowe były rodzajem „targów małżeńskich”, zadaniem dziewcząt było znalezienie na przyjęciu pana młodego. Przygotowując się do balu, dziewczyny pierwszorzędnie wybierały stroje balowe. W tej ważnej czynności brała udział cała rodzina. Paniom i panienkom polecano zakładać zakrytą aksamitną lub jedwabną sukienkę, rękawiczki do łokcia, bukiet kwiatów i wachlarz do balu. Suknie balowe były starannie szyte na zamówienie, a zamożne panie zamawiały ubrania w Jassach i Wiedniu.

Kronika święca, zwłaszcza na początku XX wieku imponuje opisem różnorodnych luksusowych strojów. Na balu studenckim w lutym 1914 r. panie wybierały materiał na suknie z białym, czarnym, zielonym, żółtym haftem szermieza z koronką i futrzaną ozdobą, jedwabne sukienki z gorsetem ozdobionym paciorkami, z drogocennej biżuterii - naszyjnik z perłami lub szmaragdami, broszki z rubinami, włosy zdobiono tiarami z dżetów lub zbierano spinką do włosów „czapla”.

Zgodnie z zasadami dobrych manier, strój balowy dla mężczyzny miał składać się z czarnego fraka, czarnych spodni, białej kamizelki i krawata, butów balowych, cylindra i białych rękawiczek. Oficerom i urzędnikom pozwolono uczestniczyć w balu w mundurach paradnych, jak zapisano w kronice balowej Czerniowców w lutym 1907 r.:

Uroczyste postacie zgrabnie tańczących dziewcząt, perfumowane i delikatne suknie tancerek, luksusowe suknie patronek, fraki z orderami i mundurami honorowych gości, eleganccy oficerowie, weseli synowie naszej Almaty w zdobieniach swoich kolorów, do tego skromne fraki.

Głównym elementem balów był taniec. Zadawał temat całemu wieczorowi, ustalał rodzaj i styl rozmów. Dlatego nauka tańca była ważnym elementem w kształceniu młodzieży z wykształconych rodzin mieszczańskich i arystokratycznych. Naukę tańca opanowywano w domu i na kursach nauki. Pierwsze zezwolenie na prowadzenie szkoły tańca na Bukowinie otrzymał Karl Files w 1843 roku. Jego wnuk Anton Files, nauczał tańca nie tylko w Czerniowcach, ale też

w Suczawie i Radowcach. Na początku XX wieku w Czerniowcach na ulicy Ruskiej znajdowała się szkoła tańca p.t. „Borys”. W Gura-Humorului uczył tańców Simon Rozenrauch.

W drugiej połowie XIX wieku na Bukowinie bal zaczynał się najczęściej polonezem, następnie tańczono kadryla, polkę, krakowiaka, natomiast najpopularniejszym tańcem na balu pozostawał walc. W opisie balu „Czerniowieckiego Męskiego Towarzystwa Śpiewaczego” w lutym 1907 r. zapisano: „A tańce? Głowa do głowy, sala jest pełna tłumów ludzi, słysząc tylko odgłosy walca, i wszyscy tańczący są podchwyleni dźwiękami muzyki, błyskotliwym światłem i magią masek.”

Na balach organizowanych przez różne towarzystwa narodowe w programie zawsze były tańce ludowe polski krakowiak, węgierski chardasz, ukraiński taniec kołomyjka. Na balu rusyjskim w Czerniowcach w lutym 1910 r., zorganizowanym przez Towarzystwo Ukraińskich Studentów „Sojuz” pod protektoratem deputowanego Rady Państwa

rozpowszechniły się jeszcze w sferze publicznej i były postrzegane przez elitę miejską jako egzotyka o znaczeniu lokalnym.

Na Bukowinie rozróżnienie balów za narodową reprezentacją zostało ustalone publicznie dopiero w latach 90. XIX wieku. Czas karnawału nabierał oznak rywalizacji między narodami. Sala balowa była wykorzystywana jako symboliczne pole, na którym grupy narodowe próbowały się samostwierdzić i zademonstrować swoją historyczną legitymność i odmienność od innych. Miała miejsce konkurencja, np. towarzystwa niemieckie w Czerniowcach pod koniec XIX wieku uznawały za konieczne, aby przeprowadzić niemiecki bal na najwyższym poziomie, lepiej niż było przeprowadzono rumuński.

Symbole narodowe używano także do dekoracji sal balowych. Na pierwszym wielkim polskim balu w Czerniowcach, który odbył się 10 lutego 1892 r. pod patronatem Jana barona Capri, ściany ozdobił portretami polskich królów oraz dużym płótnem (7x5 m) przedstawiającym krakowski Wawel. Ozdoby te służyły „znakami starożytnej polskiej sławy”.

Podczas gdy w Ukraińskim Domu Ludowym dokonywano przebudowy, podczas sezonu karnawałowego w 1898 roku Towarzystwo Ukraińskich Studentów „Sojuz” zorganizowało bal dla społeczności ukraińskiej 20 lutego w sali gimnastycznego towarzystwa (obecnie siedziba Klubu Sportowego „Dynamo”). Oprawę muzyczną wydarzenia dokonywał chór słynnego rumuńskiego muzyka Janko Janosza z Bukowiny. Według słów korespondenta gazety „Bukowina” chór ten mógłby konkurować nawet z muzyką wojskową, ciesząc się od dawna największą sławą w Czerniowcach.

Podczas balu goście, oprócz tańca, mieli okazję prowadzić rozmowy w „sali bufetowej”: „...tu nasi goście wymieniali pogodne, czasem bardzo poważne myśli”. Właśnie tego wieczoru goście dyskutowali o utworze O. Kobyłańskiej „Melancholijny walc”, który w tamtym czasie cieszył się dużą popularnością wśród inteligencji. O tym w liście do Osypa Makowej opowiadała O. Kobyłańska, napisanym na następny dzień po balu zorganizowanym przez Towarzystwo „Związek”.

Pod koniec XIX wieku oraz w okresie przedwojennym bale karnawałowe coraz bardziej demonstrowały podziały narodowe w kraju: na balach ukraińskich publiczność reprezentowała głównie ukraińska inteligencja z miast i wsi, niewielka liczba par polskich, żydowskich i niemieckich, bale rumuńskie to głównie szlachta i inteligencja rumuńska, na balach żydowskich - żydowscy przedsiębiorcy, urzędnicy i wielcy ziemianie. Najbardziej zróżnicowane narodowo i społecznie były bale polskie - polska, ormiańska, rumuńska szlachta z Bukowiny i Galicji, żydowscy bankierzy i fabrykanci. Bale w okresie karnawału pełniły więc funkcje zarówno społeczne (rodzinne i małżeńskie), jak i narodowo-polityczne.

Po wydarzeniach I wojny światowej i upadku Austro-Węgier karnawał nie przeprowadzał się już z takim rozmachem jak wcześniej. Wrz. z abdykacją Karola I w Wiedniu zanikła tradycja organizowania balu dworskiego oraz balu na dworze cesarskim. Oczywiście nie wpłynęło to na chęć świętowania, a na zmianę dźwięków walca na Bukowinie, podobnie jak w innych częściach Europy, pojawiły się nowe ekspresyjne tańce - shimmy i charleston.

Katarzyna WALAWSKA,
starszy pracownik naukowy
Archiwum Państwowego obwodu
Czerniowieckiego.

Mylkoły Wasylki, polonez tańczono pod dźwięki kołomyjki. „Bukowiner Post” opisał ten taniec i ogólną atmosferę panującą w sali tanecznej:

„Było prawdziwym odkryciem dla balu, rozkoszą dla oczu i duszy. Ten narodowy taniec wykonywany był z temperamentem, wdziękiem i zrećnością. Tancerzy wykazali się znakomitymi umiejętnościami. Na tym balu dużo tańczono i dobrze się bawiono. Podczas kadryla można było naliczyć ponad 100 par. Tańczące pary bawiły się do białego rana.”

Wrz. z pojawieniem się na Bukowinie pierwszego ukraińskiego towarzystwa „Ruska biesiada” w 1869 r. jego członkowie, chociaż byli zorientowani na kulturę ludową, rywalizując z „Towarzystwem Kultury i Literatury Rumuńskiej” o dominowanie w przestrzeni miejskiej, wykorzystywali modne w ówczesnym społeczeństwie świeckie formy komunikacji - imprezy. W roku założenia Uniwersytetu Czerniowieckiego (1875), podczas przyjęcia zorganizowanego przez rosyjskich studentów w salach „Ruskiej biesiady”, taniec kołomyjka, według Sydora Worobkiewicza, był postrzegany przez profesorów uniwersyteckich jako „taniec Hotentotów”. Czyli w przeciwieństwie do Galicji, na Bukowinie w tym czasie „rosyjskie bale” nie

Święcenia kapłańskie we Lwowie У Львові висвячено двох священників з Буковини

22 січня 2022 р., Львівська архидієцезія та Вселенська Церква отримали двох нових священників. У митрополічій базиліці Успіння Пресвятої Діви Марії у Львові архієпископ Мечислав Мокшицький, митрополит Львівський, уділив свячення пресвітерату двом дияконам — Казимиру Вавричу з Нижніх Петрівців та Віктору Циганюку з Чернівців. В урочистості взяли участь численні священники Львівської архидієцезії, богопосвячені особи, родичі та гості новосвячених отців.

Разом з архієпископом Мечиславом Мокшицьким Євхаристію співслужили єпископ-помічник Едвард Кава, єпископ-емерит Харківсько-Запорізької дієцезії Мар'ян Бучек, а також ректор Львівської Вищої духовної семінарії о. прелат Петро Бжескі та настоятель базиліки о. прелат Ян Нікель.

На початку Святої Меси митрополит звернувся до дияконів із проханням шанувати той великий дар і гідність, якими є священство, та святістю свого життя приваблювати до святості тих, кому вони служитимуть і кого провадитимуть до Божого Царства.

W dniu 22 stycznia archidiecezja lwowska i Kościół powszechny otrzymały dwóch młodych kapłanów. We Lwowie, w bazylice metropolitalnej pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny abp Mieczysław Mokrzycki, metropolita Lwowski udzielił święceń prezbiteratu dwóm diakonom WSD św. Józefa. W uroczystości wzięli udział liczni kapłani, osoby konsekrowane, rodzina oraz przyjaciele nowych kapłanów. W homilii Metropolita Lwowski powiedział: - I tak jak Bóg posłał Izajasza do narodu wybranego, tak dzisiaj posyła Was, abyście szli i stawali się znakiem Bożej Prawdy dla ludzi, do których pośle Was wspólnota Kościoła. Abyście bez lęku, ale z mocną wiarą, głosili naukę Zbawiciela, nastając w porę i nie w porę, podnosząc na duchu i w razie potrzeby pokazując błąd, pamiętając przy tym przez cały czas, że pragnieniem Boga jest, aby każdy człowiek został zbawiony. A skoro każdy człowiek, to również i ty, powołany do kapłaństwa. Ewangeliczny obraz Dobrego Pasterza, który towarzyszy dzisiejszej uroczystości jest zobowiązaniem dla Was, drodzy diakoni, i nas, którzy przed laty przyjęliśmy święcenia kapłańskie(...) dlatego pamiętajmy, że ludzie chcą kapłanów świadomych sensu swego powołania. Po liturgii słowa nastąpił obrzęd święceń kapłańskich. Diakoni modlili się, leżąc krzyżem na posadzce, a wierni w tym czasie modlili się Litanią do Wszystkich Świętych. Potem diakoni, wkładając swoje dłonie w dłonie biskupa ordynariusza, złożyli przyrzeczenia posłuszeństwa Kościołowi i biskupom.

Джерело: CREDO: <https://credo.pro/pl/2022/01/310288>

Kolędnicy z Tereblecze z wizytą w Archidiecezji Lwowskiej

6 stycznia kolędnicy z Tereblecze powitali Arcybiskupa Metropolite Mieczysława Mokrzyckiego we Lwowie kolędami i życzeniami na nowy rok! Zespół folklorystyczny Górali czadeckich wiejskiego Towarzystwa Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza „Dolina Seretu” pokonał 320 km odległości by zakolędować i pokazać swoje talenty.

Zespół istnieje od 26 lat. Uczestnicy zespołu mieszkają niedaleko Czerniowiec na Bukowinie w małej miejscowości

liczącej jedynie rzymsko-katolicki kościół, 40 domów i około 120 osób o polskich korzeniach. Są Góralami czadeckimi, posiadają piękne tradycje i folklor.

W zespole występują przeważnie młodzież, która wykonuje dawne ludowe piosenki. Zespół regularnie uczestniczy w Międzynarodowym Folklorystycznym Festiwalu „Bukowińskie Spotkania”.

Europa w naszym kraju jest w Sadagórze

Nowy Rok obchodzi cały świat. Natomiast na Bukowinie Boże Narodzenie niektórzy świętują za kalendarzem juliańskim, a niektórzy za gregoriańskim.

W tym roku nawet choinka w kościele jest oryginalna, gdyż jest to przyniesiona z kościelnego podwórka tuja. Coraz więcej osób obchodzi Boże Narodzenie 25 grudnia, nie oficjalnie, w domu. Wielu mieszkańców Czerniowiec udostępniło w sieciach społecznościowych zdjęcia i refleksje na temat obchodów Bożego Narodzenia 25 grudnia. Ludzie nie są gotowi czekać, aż cerkiew prawosławna zmieni kalendarz i powoli przejdzie na święta Bożego Narodzenia według kalendarza gregoriańskiego, czyli 25 grudnia.

Rodzina fotografa i historyka Stepana Karaczki od dawna gromadzi się na Wigilię 24 grudnia. W ostatnich latach dołączyli do nich również przyjaciele. „Mielismy krewnego Tośka, on był katolikiem i zawsze w Wigilię u niego zbierała się cała rodzina”, - opowiada właściciel. „Kiedy on zmarł, wszyscy krewni zaczęli przychodzić do nas.” Żona pana Stepana, pani Stawa, mówi, że przygotowują potrawy na Wigilię najpierw 24 grudnia, a potem 6 stycznia.

„Tradycyjnie na kolację wigilijną jadamy pierogi z kiszoną kapustą i ziemniakami. Pączki z makiem przygotowane z ciasta bez jajek i masta, które są jeszcze smaczniejsze. Gotujemy też zupę z suszonych grzybów, tłuczoną fasolę ze smażoną cebulą, śledzia, rybę po grecku, gotąbki z kaszą kukurydzianą. Zapraszamy w odwiedziny nie tylko krewnych, ale także przyjaciół. Na zdjęciu nasza córka i jej przyjaciele świętują Boże Narodzenie 25 grudnia. Dlatego, kiedy dyskutują dzisiaj na temat daty obchodu, jest dla nas oczywiste, że powinno być jedno Boże Narodzenie, ponieważ od dawna obchodzimy je wspólnie z całym światem.”

„Zupełnie się zgadzam” - mówi sąsiadka pani Lesia Kluczevska, która obchodzi Wigilię razem z rodziną pana Karaczki 24 grudnia. - Po pierwsze z powodu postu, którego dotrzymujemy się przed obchodami Nowego Roku, na Sylwestra post osłabiamy, a potem znów pościmy. Wtedy post traci na znaczeniu. Po drugie, cały świat obchodzi 25 grudnia Boże Narodzenie, dlatego Ukraińcy powinni czynić inaczej. Rodzina Karaczków już nie pierwszy raz zaprasza mnie na Wigilię. W tym roku wieczór był podzielony na dwie części, najpierw zapaliliśmy świecę, pomodliliśmy się za zmarłych z naszych rodzin, spożyliśmy kolację i zaśpiewaliśmy kolędy.

Następnie poszliśmy udekorować choinkę wspólnie z młodzieżą, która od

kilku lat ulepsza naszą dzielnicę w tym okresie. Po powrocie znów śpiewaliśmy kolędy i prowadziliśmy długie rozmowy przy świątecznym stole. Uwielbiam słuchać wspomnień moich sąsiadzi o rodzinnych historiach połączonych z Bożym Narodzeniem. W tym roku pan Stepan opowiedział historię swojego dziadka, który mieszkał w Kanadzie przez 16 lat. Przez te wszystkie lata nie miał żadnych kontaktów z rodziną. A przed Wigilią wrócił do domu.

Właśnie dlatego, jednym z symboli Bożego Narodzenia jest rodzina przy świątecznym stole. Niemniej ważnym elementem są wigilijne potrawy, kolędy, szopki. Kiedyś pierwszą szopkę - odtwarzającą scenę narodzin Chrystusa - wykonał św. Franciszek. I od tego czasu na całym świecie powstały różne szopki. Na przykład w tym roku w głównym kościele rzymskokatolickim na Bukowinie - Małej Bazylice pw. Podwyższenia Krzyża Świętego - nad szopką pracowała organistka Franciszka Handziuk-Osowska i malarz Josyp Zachandrewicz. Po raz pierwszy w tym roku parafianie cerkwi grekokatolickiej Narodzenia Najświętszej Marii Panny i św. Antoniego ustawili szopkę na dziedzińcu swojej cerkwi przy ul. Kapelańskiej. Choć grekokatolicy obchodzą Boże Narodzenie 7 stycznia, szopka została wystawiona i poświęcona 25 grudnia, ponieważ ta cerkiew należała kiedyś do Kościoła rzymskokatolickiego. Dlatego symboliczne jest, że parafianie tej cerkwi przyłączyli się w modlitwie do całego świata.

Ta szopka ma oryginalny kształt. Ofiary na jej wystawienie zbierano w całej parafii i praca trwała w ciągu dwóch dni. Ta szopka została

dedykowana wszystkim obrońcom Ukrainy, ponieważ proboszczem cerkwi jest ksiądz kapelan Wasyl Gasyniec.

Na Placu Centralnym w Czerniowcach, 19 grudnia, w dzień św. Mikołaja, została odstonięta i poświęcona szopka z udziałem parafian wyznania grekokatolickiego i rzymskokatolickiego. Cieszy fakt, że data obchodu Bożego Narodzenia tak naprawdę nie dzieli ludzi, jak twierdzą niektórzy. Ludzie są wobec siebie zrównoważeni i tolerancyjni, szanując tradycje innej wiary.

W Sadagórze, w kościele pw. Św. Michała Archaniola, w tym roku po raz drugi zainstalowano oryginalną szopkę z dużą liczbą różnych figur, w tym roku dodano tu nowe dekoracje. Nawet choinka w kościele jest oryginalna, ponieważ to jest tuja, przeniesiona z kościelnego podwórka. Właściwie, po co jechać do Europy na Boże Narodzenie, skoro Europa jest tutaj - w Sadagórze. Tu, w kościele i na podwórku, wszystko gra, śpiewa, błyszczy, bo włącza się specjalny mechanizm i ożywa ogromna szopka: wszystko się porusza, woda płynie, ogień płonie, kowal pracuje młotkiem, statek płynie, a Dzieciątko się kołysze. Cały świat jest odtworzony w miniaturze! Dlatego przed nią zatrzymują się nie tylko dzieci, ale i dorośli. W końcu Boże Narodzenie to cud dla każdego.

Proboszcz kościoła pw. Św. Michała Archaniola ksiądz Krzysztof Sapalski zapowiada, że kościół będzie otwarty i na prawosławne święta Bożego Narodzenia w dniach 7-9 stycznia, więc można przyjechać do Sadagóry i obejrzeć tak oryginalną szopkę.

Natalia FESZCZUK.

Hanna SZYMBORSKA

Zimowy sad

Zimowy sad
chłodem podszyty
drzewa ustrojone
w odświętne czapy śniegowe
nieruchomo stoją
jak panny zimowe
czekające
na pierwszy taniec weselny
wiatr w koronach drzew
wygrywa skoczne
chopinowskie mazurki
chochoły kołyszają się
w rytm nastrojowej muzyki
otulasz mnie troskliwie
wielką chłopską baranicą
zapatrzeni w noc
słuchamy ciszy zimowej
księżyc tajemniczo lśni
nad nami
gwiazdy kłaniają się do ziemi
śniegowy puch skrzypi
pod twoimi stopami
czas zatrzymał się
dla nas
noc ta nie ma końca
przyroda uśpiona
naszymi marzeniami
sprzyja nam
tworząc zaczarowany świat baśni
spoglądam w okna naszego domu
tam jest życie
prawdziwe

Primabalerina

Róża tańczy
radośnie
kręcąc magiczne piruety
na lodowej tafli
wśród spadających z nieba
skrzących się
płatków śniegu
sople lodu

topnieją
dźwięczą dzwonki
u sań
rozświetlone choinki
rzucają tajemniczy blask
zawsąd słysząc
cudowne
anielskie granie
dziewczynka szybuje
nad dachami
pośród gwiazd
jej marzenia
spełniły się
święty Mikołaj podarował jej
złote baletki
stała się primabaleriną

fot. Ewa Warecka

MODLITWA ŚW. JANA PAWŁA II O POKÓJ

Boże ojców naszych, wielki i miłosierny!
Panie życia i pokoju, Ojciec wszystkich ludzi.
Twoją wolą jest pokój, a nie udręczenie. Potęp wojny i obal pychę
gwałtowników. Wysłałeś Syna swego Jezusa Chrystusa,
aby głosił pokój bliskim i dalekim i zjednoczył
w jedną rodzinę ludzi wszystkich ras i pokoleń.

Usłysz krzyk wszystkich Twoich dzieci, udręczone błaganie
całej ludzkości. Niech już nie będzie więcej wojny – złej przygody,
z której nie ma odwrotu, niech już nie będzie więcej wojny –
kłębowiska walki i przemocy. Spraw, niech ustanie wojna,
która zagraża Twoim stworzeniom na niebie, na ziemi i w morzu.

Z Maryją, Matką Jezusa i naszą, błagamy Cię, przemów do serc ludzi
odpowiedzialnych za losy narodów. Zniszcz logikę odwetów i zemsty,
a poddaj przez Ducha Świętego nowe rozwiązania wielkoduszne
i szlachetne, w dialogu i cierpliwym wyczekiwaniu –
bardziej owocne niż gwałtowne działania wojenne.

Ojciec, obdarz nasze czasy dniami pokoju.
Niech już nie będzie więcej wojny.
Amen.

Wydział Duszpasterski Legnickiej Kurii Biskupiej

SZANOWNI NAUCZYCIELE
POLONIJNI,

Uprzejmie informujemy o możliwości zamówienia podręczników i pomocy
dydaktycznych do szkół polonijnych oraz innych ośrodków nauczania języka
polskiego. Szczegółowe informacje w otwartym liście ORPEG (załącznik) oraz
na stronie ORPEG:

<https://www.orpeg.pl/wsparcie-nauczycieli/zamawianie-podrecznikow/podreczniki-i-pomoce-dydaktyczne/>

Uprzejmie prosimy dokładnie zapoznać się z informacjami na stronie
ORPEG.

Przypominamy, że niezbędnymi warunkami pozyskania podręczników są
m.in. zarejestrowanie bądź zaktualizowanie profilu w bazie szkół ORPEG oraz
akceptacja wniosku przez konsulat.

W celu uzyskania akceptacji konsulatu, prosimy uprzednio umówić się
drogą e-mailową pod adresem: julia.kaszczuk@msz.gov.pl albo numerem tel.
(0432) 507-413.

W tym roku termin składania wniosków upływa 28 lutego 2022 roku!!!

Z poważaniem
Julia Kaszczuk, Referent ds. polonijnych

Wydział Polonii, Spraw Prawnych i Pomocy Konsularnej
Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Winnicy
ul. Owodowa 51, 21 050 Winnica, Ukraina
tel: +38 0432 507 413; fax: +38 0432 507 414
winnica.kg.sekretariat@msz.gov.pl
<https://www.gov.pl/web/ukraina/konsulat-generalny-rp-w-winnicy>

Od maski medycznej - do „GRYmaski czasu”

W Czerniowcach zostało otwarte Centrum Sztuki
„ARTprzestrzeń przy ul. Kochanowskiego”

W dzień św. Mikołaja prezes organizacji
społecznej „Haftowane rękodzieła sztuki”
i właścicielka sieci sklepików rękodzieła
„Santa” Odarka Kuczeriawa zrobiła wspaniały
prezent Czerniowcom i jego mieszkańcom. W
zabytkowym budynku przy jednej z centralnych
ulic miasta Antoniego Kochanowskiego –
wybitnego Polaka, który przez 26 lat
obejmował stanowisko burmistrza i w ciągu
42 lat był deputowanym Rady Miejskiej, zostało
otwarte Centrum Sztuki „ARTprzestrzeń”.

Przypadkowo lub nie, na początku lat
90. państwo Kuczeriawi otworzyli tu swój
pierwszy prywatny sklep specjalistyczny,
w którym można było kupić niezbędne dla
rękodzieła rzeczy. Akurat stamtąd zaczęły się
ich artystyczne przedsięwzięcia – od wystaw
do festiwali, a teraz zaczęła działać placówka,
która będzie łączyć środowiska artystyczne,
promować rozwój twórczego potencjału i
edukację estetyczną mieszkańców regionu.

W tym celu przez prawie trzydzieści lat

trzeba było pokonać długą drogę, włożyć
dużo wysiłku i sporo pieniędzy, aby stworzyć
salę spotkań kreatywnych ludzi, salę dla
przeprowadzenia prezentacji, warsztatów i
wystaw, a także sklep z ręcznie robionymi
pamiątkami z Bukowiny i dużym wyborem
haftowanych koszul. Do tej wielkiej
pracy twórczej przyczynią się najbardziej
aktywni i doświadczeni uczestnicy wystaw
„Haftowane rękodzieła sztuki” oraz Szkoły
Bukowińskiej Tajstry. Przecież dzięki nim
zrealizowano projekty artystyczne zawarte
w Księdze Rekordów Ukrainy, a szczególnie
obrus haftowany „Obrus Georgia Garasa”
i unikatowy haftowany album Ericha
Kolbenhajera „Przykłady haftu domowego na
Bukowinie”.

Pierwszy krok w działalności
wystawienniczej ośrodka zrobiła artystka
światowej ekstraklasy, doktor Akademii
Sztuk Pięknych we Florencji Wiktoria Elgiser-
Tuczyńska. Postanowiła pokazać w rodzinnym
mieście swoją wyjątkową kolekcję autorskich
masek pt. „GRYmaski czasu”, haftowanych
jedwabiem, mikro paciorkami, koralikami,
cyrkoniami i kamieniami naturalnymi. W
pierwsze dni pandemii, artystka pierwszą
maseczkę uszyła dla syna, potem dla całej
rodziny, a następnie dla ludzi, którzy szukali
ochrony i piękna. Tak więc został założony duży
projekt charytatywny, dzięki któremu można
było pomóc dzieciom chorym na raka. 518.
maska została poszyta w przeddzień otwarcia
tej kreatywnej wystawy w Czerniowcach.

Nie sposób nie podziwiać tych dzieł
sztuki dekoracyjnej i użytkowej. Na wystawie
zaprezentowano 38 egzemplarzy, które
wcześniej oglądali na wystawie i w internecie
zwiedzający Rejsmuzeum w Amsterdamie,
Muzeum Wiktorii i Alberta w Londynie,
Pinakoteki Brera w Mediolanie oraz Wydział
Sztuki Wielkiego Zderzacza Hadronów w CERN.

Maski ochronne, wykonane z naturalnych
tkanin zgodnie z wymogami anatomicznymi,
psychologicznymi i medycznymi, zachwycają
filozoficzną wizją naszych niespokojnych
czasów, perfekcyjnym opanowaniem technik
wykonawczych i wykwintną dekoracją
z wyselekcjonowanych materiałów. Są
jednocześnie ozdobne i praktyczne. W nich

łatwo się oddycha zdrowym i cierpiących na
różne choroby.

- Pandemia ubrała ludzi w maski, ukryła
ich twarze, uśmiechy, mimikę, a jednocześnie
spowodowała chęć zachowania i podkreślenia
swojej indywidualności – podzieliła się
poglądami W. Elgiser-Tuczyńska podczas
wernisażu wystawy. - Artystyczna maska
autorki została swoistym przedmiotem
samoidentyfikacji, osobistym dodatkiem
i nabrała cech ochrony psychologicznej.
Kształt maski pozwalała na ucieleśnienie
różnorodnych motywów – od natury, kwiatów
i ptaków po uczuć patriotycznych.

Wiele słów uznania zostało skierowane
do Odarki Kuczeriawej i Wiktorii Elgiser-
Tuczyńskiej w dniu otwarcia „ARTprzestrzeni”
przy ul. Kochanowskiego” oraz wystawy pt.
„GRYmaski czasu”. Pani Wiktoria spędziła
ponad 4000 godzin ręcznego szycia na uszycie
ponad 500 masek, aby stworzyć piękne rzeczy
i uratować życie ośmiorgu chorym dzieciom.
Autorka tej wspaniałej kolekcji opublikowała
niezwykłe ciekawy fakt.

Okazuje się, że pochodzący z Czerniowiec
Polak, chirurg Jan Mikulicz-Radecki pod
koniec XIX wieku jako pierwszy wprowadził
noszenie masek medycznych podczas operacji,
aby chronić pacjentów przed infekcjami
przenoszonymi przez lekarza na skutek
unoszących się w powietrzu kropelek.
Nawiasem mówiąc, jego ojciec Andreas Mikulicz
von Radecki był architektem miejskim, dziełem
rąk którego jest ratusz w Czerniowcach.
W XXI wieku Wiktoria Elgiser-Tuczyńska
z Czerniowiec jako pierwsza zamieniła to
urządzenie medyczne na dzieło sztuki.

Ludmiła JANUSZEWSKA.

Słowem - Polska

Konkurs Kancelarii Prezydenta RP dla uczniów polonijnych

Konkurs Recytatorski „Słowem - Polska” skierowany jest do uczniów szkół polonijnych i polskich za granicą. O nagrodę Małżonki Prezydenta RP mogą ubiegać się młodzi rodacy uczący się języka polskiego w krajach ich zamieszkania.

Konkurs ma na celu zainteresowanie uczniów polską literaturą oraz kształtowanie w nich wrażliwości na piękno języka polskiego, a tym samym wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej wśród Polonii i Polaków za granicą. Utwory poetyckie w formie nagrań wideo mogą prezentować dzieci i młodzież w trzech grupach wiekowych: 7-9 lat, 10-13 lat i 14-19 lat.

§ 1. Postanowienia ogólne

1. Organizatorem Konkursu Recytatorskiego „Słowem-Polska” (zwanego dalej także: „Konkursem”) jest Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (zwana dalej także: „Kancelarią” lub „Organizatorem”).

2. Konkurs składa się z IV etapów:

Etap I – szkolny,

Etap II – krajowy,

Etap III – kontynentalny,

Etap IV – finałowy (zwany dalej także „Finałem”).

3. Konkurs trwa od grudnia 2021 roku do czerwca 2022 roku, zgodnie z harmonogramem zamieszczonym na stronie: www.prezydent.pl.

4. Uczestnikami Konkursu mogą być uczniowie szkół sobotnio-niedzielnich, organizacji prowadzących nauczanie języka polskiego za granicą, szkół polskich przy: przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej, szkół im. KEN w Ośrodku Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą, sekcji polskich, szkół europejskich, szkół polonijnych na całym świecie oraz szkół uczących języka polskiego i funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (zwanymi dalej także „szkołami”) z trzech grup wiekowych:

- uczniowie w wieku 7-9 lat,

- uczniowie w wieku 10-13 lat,

- uczniowie w wieku 14-19 lat.

§ 2. Cel Konkursu

Celem Konkursu jest:

- zainteresowanie uczniów szkół polonijnych i polskich za granicą literaturą polską,
- promowanie języka polskiego, który jest wspólnym dobrem wszystkich Polaków bez względu na kraj zamieszkania,
- kształtowanie wrażliwości na piękno języka polskiego, a tym samym wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej wśród Polonii i Polaków za granicą,

- upowszechnianie kultury żywego słowa,
- promowanie talentów recytatorskich,
- kształtowanie umiejętności reprezentowania swojego środowiska,
- jednoczenie polskiej diaspory.

§ 3. Zasady uczestnictwa w konkursie

1. Uczniowie przygotowują nagranie w formie wideo, recytacji wiersza w języku polskim. Pierwszy utwór w etapie szkolnym, drugi w etapie kontynentalnym, trzeci zaś w przypadku dostania się do Finału. Na każdym z tych etapów uczniowie prezentują inny wiersz.

2. Uczniowie recytują wyłącznie wiersze następujących autorów:

- Adam Asnyk,

- Władysław Bełza,

- Maria Konopnicka,

- Bolesław Leśmian.

3. Recytacja wybranych wierszy w każdym etapie Konkursu odbywa się w języku polskim.

4. Nagranie w formie wideo zawiera wyłącznie recytację wybranego utworu - bez oprawy muzycznej czy graficznej. Nagranie nie może trwać dłużej niż 2 minuty. Nagrania dłuższe niż 2 minuty oraz nagrania zawierające błędy techniczne (m.in. brak dźwięku, brak obrazu, przekroczenie długości 2 minut) nie będą podlegały ocenie.

5. Nagrania wideo powinny zostać przesłane z wykorzystaniem platformy do przesyłania plików „WeTransfer” (www.wetransfer.com). Plik z nagraniem powinien zostać podpisany imieniem i nazwiskiem ucznia oraz tytułem prezentowanego utworu.

6. W przypadku ucznia niepełnoletniego zgłoszenia do konkursu dokonuje Rodzic lub Opiekun prawny. Uczeń pełnoletni zgłasza się samodzielnie.

7. Zgłoszenie ucznia do Konkursu na etapach II - IV przesyła Organizatorowi przedstawiciel szkoły, o której mowa w § 1 ust. 4. Zgłoszenia przesyłane Organizatorowi bezpośrednio przez Rodziców, Opiekunów prawnych lub uczniów nie zostaną zakwalifikowane do Konkursu.

8. Niepełnoletni uczestnik Konkursu musi posiadać zgodę Rodzica lub Opiekuna prawnego na uczestnictwo w Konkursie oraz na przetwarzanie danych osobowych ucznia do celów związanych z Konkursem, publikacją listy zwycięzców, przyznaniem i wydaniem nagród. Zgłoszenia niepełnoletnich uczestników, które nie będą zawierały zgody Rodzica

lub Opiekuna prawnego, nie zostaną zakwalifikowane do Konkursu. W przypadku pełnoletniego uczestnika konieczna jest zgoda zainteresowanego na przetwarzanie danych osobowych w ww. zakresie. Zgłoszenia nie zawierające zgody nie zostaną zakwalifikowane do Konkursu.

9. Rodzice oraz Opiekunowie prawni niepełnoletnich uczestników biorących udział w Konkursie i jego pełnoletni uczestnicy poprzez akceptację Regulaminu Konkursu wyrażają zgodę na dokonanie przez Organizatora nieodpłatnej prezentacji nagrania recytacji w Internecie, w materiałach informacyjnych i promocyjnych, na stronie internetowej oraz mediach społecznościowych Organizatora, a także w publikacjach, informacjach prasowych i telewizyjnych. Zgoda udzielana jest na czas nieograniczony.

10. Przesłanie zgłoszenia do udziału w Konkursie oznacza akceptację Regulaminu Konkursu. Akceptując Regulamin Konkursu uczestnik oraz w przypadku uczestnika niepełnoletniego Rodzic lub Opiekun prawny zobowiązuje się do jego przestrzegania i godzi się na jego warunki.

§ 4. Kryteria oceny

1. Kryteriami oceny recytacji we wszystkich etapach Konkursu są:

- dobór utworu do możliwości uczestnika (wiek i opanowanie języka polskiego),

- opanowanie pamięciowe utworu,

- poprawność wykonania (artykulacja, akcent, intonacja, modulacja, tempo,

przestankowanie),

- interpretacja utworu,

- elementy towarzyszące recytacji utworu (gest, ruch, strój, rekwizyt),

- ogólny wyraz artystyczny.

2. W każdym z wyżej wymienionych kryteriów uczeń może uzyskać od 0 do 5 punktów.

§ 5. Prace komisji

1. Komisja Konkursowa, zwana dalej także „Komisją”, w każdym etapie Konkursu, składa się z Przewodniczącego Komisji oraz co najmniej dwóch członków.

2. Przewodniczący Komisji, na każdym etapie Konkursu, jest odpowiedzialny za:

- organizację prac Komisji,

- zawiadomienie członków Komisji o miejscu i terminie posiedzenia Komisji,

- zapewnienie bezstronności i przejrzystości postępowania Komisji,

- sporządzenie protokołu z posiedzeń Komisji na podstawie wypełnionych kart oceny.

3. Komisje Konkursowe powoływane są na czas trwania poszczególnych etapów Konkursu.

4. Komisję na etapie szkolnym powołuje dyrektor szkoły, o której mowa w § 1 ust. 4.

5. Komisje na etapie II – IV powołuje Organizator Konkursu.

6. Za pracę w Komisji Konkursowej nie przysługuje wynagrodzenie.

7. Komisja Konkursowa zobowiązana jest do zachowania poufności obrad.

8. Oceniając recytacje, Komisja posługuje się Kartą Oceny według kryteriów określonych w § 4.

9. W przypadku uzyskania przez dwoje lub więcej uczestników Konkursu równej liczby punktów, decyzję o przejściu ucznia do kolejnego etapu Konkursu poprzedzona dyskusją Komisji Konkursowej, podejmuje Przewodniczący Komisji.

10. Stanowisko Komisji jest ostateczne i nie podlega procedurze odwoławczej.

11. Składy Komisji Konkursowych na etapach II – IV zostaną umieszczone na stronie internetowej www.prezydent.pl.

§ 6. Etapy Konkursu

1. Konkurs składa się z IV etapów.

2. I etapem są eliminacje szkolne, przeprowadzane na przełomie grudnia 2021 roku oraz stycznia 2022 roku.

2.1. Szkoły wskazane w § 1 ust. 4 Regulaminu organizują eliminacje szkolne, na podstawie których wyłaniają zwycięzców I etapu Konkursu - maksymalnie sześciu uczniów reprezentujących szkołę (po dwie osoby z każdej grupy wiekowej). Uczniowie szkół, które zgłoszą do etapu II więcej niż dwie osoby z każdej grupy wiekowej, nie zostaną zakwalifikowani do udziału w Konkursie.

2.2. W etapie szkolnym może wziąć udział każdy uczeń, na warunkach określonych przez szkołę, z uwzględnieniem zasad zawartych w § 3 i 4 Regulaminu.

2.3. Lista uczniów zakwalifikowanych do II etapu Konkursu zostaje przekazana Organizatorowi przez przedstawiciela szkoły niezwłocznie po zakończeniu etapu I.

3. II etapem są eliminacje krajowe, przeprowadzane w lutym 2022 roku.

3.1. Przedstawiciele szkół w terminie do 16 stycznia 2022 roku do godz. 24.00 (czasu polskiego) przesyłają Organizatorowi nagrania wideo, zwycięskich recytacji etapu I wraz z dokumentacją wskazaną w § 6 ust. 3 pkt 3.2 na adresy:

- konkursrecytatorski.us@prezydent.pl - dla przedstawicieli z Ameryki Północnej i Ameryki Południowej;

- konkursrecytatorski.eu.za@prezydent.pl - dla przedstawicieli z Europy i Afryki;

- konkursrecytatorski.au.az@prezydent.pl - dla przedstawicieli z Azji, Australii i Oceanii.

Nagrania uczniów przesłane po ww. terminie, nie zostaną zakwalifikowane do udziału w Konkursie.

3.2. Wraz z nagraniami, o których mowa w § 6 ust. 3 pkt 3.1 przedstawiciel szkoły przesyła:

- prawidłowo wypełniony formularz zgłoszenia uczestnika stanowiący załącznik nr 1 do Regulaminu w przypadku uczestnika niepełnoletniego lub załącznik nr 2 do Regulaminu w przypadku uczestnika pełnoletniego,

- zgodę na upowszechnienie wizerunku oraz przetwarzanie danych osobowych stanowiącą załącznik nr 3 w przypadku uczestników niepełnoletnich lub załącznik nr 4 w przypadku uczestników pełnoletnich.

3.3. Czytelnie wypełnione (elektronicznie, drukowanymi literami) formularze oraz zgody, zawierające odrębny czytelny podpis, należy przesłać w formie skanu. Wersję papierową formularza, szkoły są zobowiązane zwrócić uczestnikom lub zniszczyć po otrzymaniu potwierdzenia zgłoszenia do Konkursu.

3.4. Spośród nadesłanych zwycięskich recytacji etapu I, Komisja Konkursowa powołana przez Organizatora wybierze uczniów, którzy zostaną zakwalifikowani do III etapu Konkursu (maksymalnie dwie osoby z każdej kategorii wiekowej – maksymalnie sześciu reprezentantów z każdego kraju).

3.5. Decyzja Komisji jest ostateczna i nie podlega procedurze odwoławczej.

3.6. Wyniki II etapu Konkursu zostaną ogłoszone za pośrednictwem strony internetowej www.prezydent.pl w zakładce Konkurs Recytatorski „Słowem-Polska”. O wynikach Konkursu, przedstawiciele szkół zostaną poinformowani także drogą elektroniczną.

4. III etapem są eliminacje kontynentalne, przeprowadzane w marcu 2022 roku.

4.1. Przedstawiciele szkół w terminie do 20 marca 2022 roku do godz. 24:00 (czasu polskiego) przesyłają Organizatorowi nagrania wideo recytacji wybranego utworu poetyckiego autora wskazanego w § 3 ust. 2 uczniów zakwalifikowanych do III etapu na adresy:

- konkursrecytatorski.us@prezydent.pl - dla przedstawicieli Ameryki Północnej i Ameryki Południowej;

- konkursrecytatorski.eu.za@prezydent.pl - dla przedstawicieli z Europy i Afryki;

- konkursrecytatorski.au.az@prezydent.pl - dla przedstawicieli z Azji, Australii i Oceanii.

Nagrania uczniów przesłane po ww. terminie, nie zostaną zakwalifikowane do udziału w Konkursie.

4.2. Komisja Konkursowa powołana przez Organizatora spośród nadesłanych recytacji wybierze uczniów, którzy zostaną zakwalifikowani do IV etapu Konkursu. W ramach etapu III wyłonione zostaną maksymalnie trzy osoby z każdej grupy wiekowej.

4.3. Wyniki III etapu Konkursu zostaną ogłoszone za pośrednictwem strony internetowej www.prezydent.pl w zakładce Konkurs Recytatorski „Słowem-Polska”. O wynikach Konkursu, przedstawiciele szkół zostaną poinformowani także drogą elektroniczną.

5. IV etapem jest Finał, który odbędzie się czerwca 2022 roku.

5.1. Podczas Finału nastąpi rozstrzygnięcie Konkursu, ogłoszenie wyników, wręczenie nagród oraz wyróżnień. Finał zostanie przeprowadzony w Warszawie.

5.2. Przedstawiciele szkół w terminie do 15 maja 2022 roku do godz. 24:00 (czasu polskiego) przesyłają Organizatorowi nagrania wideo recytacji wybranego utworu poetyckiego autora wskazanego w § 3 ust. 2 uczniów zakwalifikowanych do IV etapu na adres:

- konkursrecytatorski@prezydent.pl.

Nagrania uczniów przesłane po ww. terminie, nie zostaną zakwalifikowane do udziału w Konkursie.

5.3. Rozstrzygnięcie Konkursu polega na wyłonieniu laureatów i finalistów w każdej

kategorii wiekowej spośród uczestników zakwalifikowanych do IV etapu.

5.4. Uczestnicy IV etapu Konkursu, którzy zajęli miejsce II i III, w każdej grupie wiekowej, otrzymują tytuł Finalisty Konkursu „Słowem-Polska”.

5.5. Uczestnicy IV etapu Konkursu, którzy zajęli miejsce I, w każdej grupie wiekowej, otrzymują tytuł Laureata Konkursu „Słowem-Polska”.

5.6. Finaliści i Laureaci Konkursu (I-III miejsca w każdej kategorii wiekowej) zostają ogłoszeni podczas Finału przeprowadzonego w Warszawie. Wyniki Finału zostaną zamieszczone na stronie internetowej www.prezydent.pl w zakładce Konkurs Recytatorski „Słowem-Polska”.

5.7. Wszyscy uczestnicy Konkursu otrzymają dyplom uczestnictwa od Małżonki Prezydenta RP. Laureaci i Finaliści Konkursu otrzymują statuetkę od Małżonki Prezydenta RP oraz nagrody rzeczowe ufundowane przez Kancelarię Prezydenta RP.

§ 7. Dane osobowe

1. Administratorem danych osobowych pozyskanych w związku z przeprowadzeniem Konkursu jest Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, adres siedziby: ul. Wiejska 10, 00-902 Warszawa, e-mail: listy@prezydent.pl, tel.: 22 6952900, z zastrzeżeniem, że szkoły, w rozumieniu § 1 ust. 4, są odrębnymi administratorami danych osobowych pozyskanych w I etapie Konkursu - eliminacjach szkolnych.

2. W sprawach z zakresu ochrony danych osobowych możliwy jest kontakt z inspektorem ochrony danych za pośrednictwem poczty elektronicznej: kprp.ioc@prezydent.pl.

3. Dane osobowe będą przetwarzane w celu organizacji II edycji Konkursu Recytatorskiego „Słowem-Polska”, organizowanego pod patronatem Małżonki Prezydenta RP, na podstawie wyrażonej zgodnie z regulaminem Konkursu zgody, której podstawę stanowi art. 6 ust. 1 lit. a RODO, przy czym osoba, której dane dotyczą, ma prawo cofnąć zgodę w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem.

4. Dane osobowe będą przetwarzane również w celu korzystania z zezwolenia na rozpowszechnianie wizerunku z nadesłanych nagrań, tj. na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO, w związku z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, które wymaga takiego zezwolenia, przy czym dane osobowe zawarte w zezwoleniu ani samo zezwolenie nie będzie udostępniane.

5. Odbiorcą danych osobowych w zakresie rozpowszechnianego wizerunku może być każdy, kto zapozna się z publikowanym przez administratora zapisem filmowym.

6. Administrator nie ma zamiaru przekazywania danych osobowych do państwa trzeciego lub do organizacji międzynarodowej w inny sposób niż poprzez promocję wydarzenia na własnej stronie internetowej (prezydent.pl) oraz w mediach społecznościowych.

7. Dane będą przechowywane przez czas trwania Konkursu, a następnie zarchiwizowane przez okres wynikający z obowiązującej w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej instrukcji kancelaryjnej.

8. Osoba, której dane dotyczą, ma prawo do żądania od administratora dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, a także żądania przenoszenia danych, które realizowane będą na zasadach określonych w rozdziale III RODO.

9. Osoba, której dane dotyczą, ma prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, który będzie mógł być zrealizowany na zasadach określonych w art. 21 RODO.

10. W trakcie przetwarzania danych osobowych nie dochodzi do wyłączenia automatyzowanego podejmowania decyzji ani do profilowania, co oznacza, że żadne decyzje dotyczące osoby, której dane dotyczą, nie będą zapadać automatycznie oraz że nie będą tworzone żadne profile dotyczące jej osoby.

11. Jeśli osoba, której dane dotyczą, stwierdzi, że przetwarzanie jej danych osobowych narusza RODO, ma prawo wnieść skargę do organu nadzorczego właściwego w sprawach przetwarzania danych osobowych.

12. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, jednak jest niezbędne do organizacji Konkursu, a bez ich podania nie jest możliwy udział w Konkursie.

§ 8. Postanowienia końcowe

1. W związku z sytuacją epidemiczną związaną z pandemią COVID-19 Organizator zastrzega sobie prawo do zmiany formuły, miejsca i terminu przeprowadzenia etapu IV Konkursu.

2. Organizator zastrzega sobie prawo zmiany Regulaminu Konkursu (w tym załączników).

3. Organizator zastrzega sobie prawo odwołania lub unieważnienia Konkursu.

4. We wszystkich sprawach nieuregulowanych w Regulaminie decyzję podejmuje Organizator.

5. Kwestie sporne nieuregulowane niniejszym Regulaminem będą rozstrzygane polubownie.

Źródło: Prezydent.pl

Wielce Szanowny Panie Prezesie Związku Polaków w Rumunii! Wielce Szanowny Panie Pośle Gerwazy LONGHER!

W imieniu Zarządu Głównego Czerniowieckiego obwodowego Towarzystwa Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza, całej Polonii Bukowiny Północnej proszę przyjmując najszczęśliwsze życzenia wszystkiego najlepszego z okazji jubileuszowych urodzin!

Pięćdziesiąte urodziny to piękny wiek stabilności, kiedy to możemy zbierać wspaniałe owoce naszych wysiłków, poczynionych przez ten cały czas.

Życzymy Panu nowych twórczych osiągnięć w działalności Polonijnej, w tym i w pogłębieniu współpracy z Polonią Bukowiny Północnej, rodzinnego ciepła, dobrego zdrowia na codzień, na tygodnie, miesiące i lata, lata, lata... oraz powodzenia we wszystkich Pana przedsięwzięciach!

Niech kolejne lata będą pełne sukcesów, inspiracji i energii do osiągnięcia wszystkiego, co tylko Pan zamierzy! Sto lat! La mulți ani!

Władysław Strutyński, Prezes Zarządu Głównego Czerniowieckiego obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza
Antonina Tarasowa, Redaktor Naczelna „Gazety Polskiej Bukowina”.

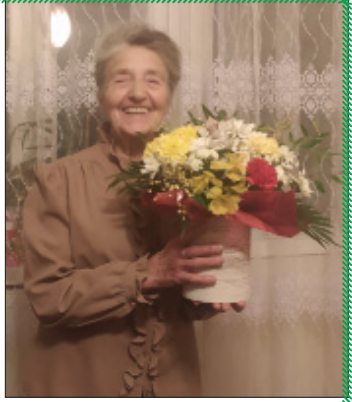

W tym styczniu obchodzi swoje 80. urodziny nasza parafianka, weteran Towarzystwa Kultury Polskiej oraz zespołu „Echo Prutu”

Hanna DANYK.

Z okazji tego jubileuszu składamy szczerze życzenia – przede wszystkim dużo zdrowia, a także nieustającej pogody ducha.

Niech każdy dzień, pani Hanno, staje się okazją do radości!

Zarząd Główny Obwodowego Towarzystwa Kultury Polskiej im. A. Mickiewicza, Zespół „Echo Prutu”, Redakcja „Gazety Polskiej Bukowiny”.

Wielca Szanowna Pani

Elżbieta Wieruszewska-CALISTRU, redaktor naczelny „Polonusa”!

Zarząd Główny Obwodowego Towarzystwa Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza, redakcja „Gazety Polskiej Bukowiny”, serdecznie pozdrawia Pani z urodzinami.

W tym wyjątkowym, jubileuszowym dniu składamy najserdeczniejsze życzenia: Szczęścia, by każdy dzień przynosił Radość, by uśmiech nie zniknął z Uśmiechu, by przeganiał zmartwienia. Pomyślności i zdrowia, aby spełniać nawet najskrytsze marzenia. Spełnienia marzeń, aby odnaleźć i zatrzymać przy sobie szczęście.

W uroczystym dniu życzymy długich lat życia, zdrowia i sił, powodzenia w pracy i całym życiu, realizacji dobrych zamiarów i planów, pogody ducha, wszelkiej pomyślności oraz wszystkiego, co najpiękniejsze i najmiłsze w życiu!

Zarząd Główny Organizacji Społecznej „Obwodowe Towarzystwo Kultury Polskiej im. Adama Mickiewicza”,
Redakcja „Gazety Polskiej Bukowiny”.

r a d o ś ć .

Pani twarzą.

Bez troski, by żyć w

aby spełniać nawet

aby odnaleźć i zatrzymać przy

aby odnaleźć i zatrzymać przy

aby odnaleźć i zatrzymać przy

aby odnaleźć i zatrzymać przy

aby odnaleźć i zatrzymać przy

aby odnaleźć i zatrzymać przy

aby odnaleźć i zatrzymać przy

aby odnaleźć i zatrzymać przy

aby odnaleźć i zatrzymać przy

Приємно згадати...

Зимовими святковими вечорами переглядав фотографії і знімки на телефоні. І пригадалось, як у жовтні минулого року я мав нагоду побувати в Польщі на закритті XXXII Міжнародного фольклорного фестивалю «Буковинські зустрічі» разом із чудовим народним аматорським вокально-інструментальним гуртом «Золота криниця».

Після перерви живого спілкування у зв'язку з пандемією коронавірусу дуже очікуваними і надзвичайно приємними були позитивні емоції від можливості обійняти друзів, дихнути повітрям фестивалю Ястров'я та Піли, виступати на сцені, яка за багато років стала вже рідною. Адже я вперше брав участь у фестивалі 1994 року.

Від душі хочеться подякувати за організацію фестивалю Збігневу Ковальському.

Навіть погода у фестивалю дні була по-справжньому осінньо-чарівна. Прохолодними жовтневими вечорами

по-особливому відчувалося тепло сердець глядачів у залі, радість приємних зустрічей з друзями поза сценою.
З повагою Василь ПРОЦЮК.

Новий закон про іноземців у Польщі

Експерти польської компанії з працевлаштування EWL Group повідомляють, що новий закон змінить характер трудової міграції з короткострокової на середньо- і довгострокову.

За словами директора компанії з продажу Міхала Вежховського, нові положення закону, особливо щодо продовження з шести місяців до року прийняття трудових мігрантів

на роботу на підставі заяви працедавця, є «революційним кроком», який сприяє місцевому ринку праці та працедавцям. Досі саме короткий період працевлаштування іноземців і високий рівень ротації працівників були найбільшими бізнес-ризиками для підприємців, особливо у промисловій сфері. Тепер, працюючи шість місяців, трудовий мігрант

не муситиме чекати стільки ж без роботи, а зможе продовжити працювати на підставі цього документа.

Свою чергою керівник відділу легалізації EWL Group Марія Кузенко зауважила, що чинні положення щодо працевлаштування трудових мігрантів у Польщі є найбільш ліберальними в ЄС. Утім, це стосується лише першого етапу, коли іноземець починає працювати. Але ситуація значно ускладнюється, коли мігрант хоче продовжити своє перебування в Польщі. Це пояснюється заплутаними формальними процедурами та вимогами, а також тривалим періодом очікування розгляду справ у воєводських відділах з питань іноземців. Кузенко зауважила, що з прийняттям нового закону буде значно спрощено процедуру подання документів на отримання посвідки на проживання. Зокрема, від іноземців не вимагатимуть документів про наявність місця проживання (договору оренди помешкання) – потрібне буде лише підтвердження наявності роботи (угоди працевлаштування) й отримання зарплати не нижче від мінімального доходу.

За словами експерта, за чинним законодавством Польщі зміна працедавця зобов'язує іноземного працівника змінювати посвідку на проживання, що займає

багато часу через бюрократичні процедури. Це значною мірою демотивувало трудових мігрантів. “Це положення скасовується, що ліквідує одну з головних перешкод на шляху до кар'єри іноземців у польських фірмах”, – підкреслила Кузенко. На її думку, це має сприяти кар'єрному зростанню іноземців у польських фірмах, мотивуючи їх довше залишатися в країні. У МВС Польщі, яке було ініціатором змін до закону, пояснили, що останнім часом спостерігається зростання зацікавленості серед іноземців в отриманні посвідок на тимчасове перебування в РП, а пандемія коронавірусу сповільнила процес їх видачі у воєводських управліннях.

Закон був прийнятий у Сеймі. Його також має розглянути у Сенат, після чого він може бути підписаний президентом. За наявною інформацією, на сьогодні в Польщі може перебувати не менш ніж 1,5 млн українців.

Як повідомлялося, за перші три квартали цього року 49,7 тис. громадян України отримали посвідки на тимчасове (до трьох років) чи постійне (5-10 років) проживання в Польщі, а загальна кількість українців, які володіють цими документами, зросла до 293,8 тисячі.

Укрінформ.

GAZETA POLSKA Bukowiny

«Газета польська Буковини»

Реєстр. св-во серія ЧЦ №346-26р

Засновник: Чернівецька обласне Товариство польської культури ім. А.Міцкевича
Вydawca: Redakcja czasopisma «Bukowina».

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Projekt wspierany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021

Projekt „Polskie media na Ukrainie 2021-2022” realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Rada Redakcyjna:

Władysław STRUTYŃSKI
Antonina TARASOWA
Regina KAŁUSKI

Olga RUSNAK
Maria MALICKA
Korina ZOZULA
Walentyna WYSZNIAK

Adres redakcji:

58000 Czerniowce, ul. Ukraińska 22 p. 22.
Adresa redakcji: 58000 м. Чернівці,
вул.Українська, 22, к.22.
Tel.: 0372/ 52-47-37, tel./fax: (0372) 55-26-59.

Strona internetowa Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza oraz „Gazety Polskiej Bukowiny” www.bukpolonia.cv.ua

Zespół redakcyjny:

Antonina TARASOWA
(Redaktor Naczelny)
Władysław Strutyński,
Łucja Uszakowa,
Sergij Szwydiuk,
Artur Oskwarek,
Maryna Łysiuk,
Tomasz Kałuski,
Walentyna Karpiak.

Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie ponosi odpowiedzialności, rękopisów nie zwraca i pozostawia sobie prawo do skrótów i korekt. Materiały podpisane nie zawsze odpowiadają opinii redakcji.

«Газета польська Буковини» виходить раз на місяць.

Газета розповсюджується через первинні організації Товариства польської культури ім. А.Міцкевича і продається у римо-католицькому костелі в Чернівцях та у костелах області.

Ціна договірنا.